

Oslo, 15.juni 2015

Det kongelige Nærings- og Fiskeridepartement
postmottak@nfd.dep.no

Høring – forslag om endring av lov om offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter som ledd i gjennomføring av tre nye anskaffelsesdirektiver
Ref: 15/1514-1

Høringsuttalelse fra Håndverkerforeningenes Forum

19 Håndverksforeninger i Norge har inngått et samarbeid i Håndverkerforeningenes Forum. Forum ble stiftet 9. februar 2015 og omfatter 19 håndverkerforeninger. Forum skal være et bindeledd mellom håndverkerforeninger samt en kommunikasjonsplattform for erfaringsutveksling og samarbeid om de viktigste saker for håndverksbransjen.

Høringsnotat 1

I Høringsnotat 1 drøfter ND Lærlingklausulen i punkt 2.6.3. Departementet foreslår å videreføre bestemmelsen, men i en endret form. Klausulen som fremgår i dagens foa § 3-11 tredje ledd: «oppdragsgiver, for arbeid som skal utføres i Norge, kan sette som betingelse for gjennomføring av kontrakten at norske leverandører skal være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingeordning dersom det er et klart definert behov for lærlingplasser i den aktuelle bransje.»

Forum mener:

Forum går ikke dypt inn i de tre nye anskaffelsesdirektivene fra EU. Vi trekker fram poenget med å gjøre det lettere for små og mellomstore bedrifter å konkurrere om kontrakter og med forslag om samfunnshensyn og miljø som tildelingskriterier som en sentral og viktig målsetting for våre medlemmer.

Forum støtter at en god lærlingeklausul for norske og utenlandske leverandører tas inn som endring i lov om offentlige anskaffelser. Vårt ankepunkt er at det også tydeliggjøres at klausulen også gjelder for underleverandører og at kravet ikke avgrenses til de større kontraktene.

Forum støtter forslaget til ny paragraf § 6 a. Krav til læreplasser:

§ 6 a. Krav til læreplasser

Departementet kan ved forskrift pålegge statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer å stille krav om at leverandøren er tilknyttet en lærlingordning, og at en eller flere lærlinger deltar i arbeidet med utførelsen av kontrakten. I den enkelte anskaffelse må kravet utformes slik at det står i forhold til kontraktens art og størrelse.

Kravet skal gjelde i bransjer og geografiske områder hvor departementet i forskrift har definert at det er særlig behov for læreplasser. Departementet kan bestemme at kravet bare gjelder for kontrakter over en bestemt verdi og varighet.

Med følgende endringer:

Forum foreslår at det legges til en setning om at klausulen også gjelder underleverandører. Ellers kan resultatet bli at hovedleverandør/entreprenør stiller med en eller det aktuelle påkrevde antall alibilærling(er) og underleverandørene stiller uten. Da ender vi opp med en klausul som ikke når formålet.

Forum er ikke fornøyd med at departementet tar sikte på å avgrense kravet til lærlinger til de større kontraktene, over 10 mill. Oslo Håndverks- og Industriforening har deltatt i et arbeid for å få lærlingeklausulen gjeldende også for rammeavtaler i Oslo. Her har vi støttet på argumenter mot at den ikke skal gjelde for små oppdrag. For lærlinger er det særs viktig å få delta i et mangfold av oppgaver under opplæringen. På de små oppdragene med rehabiliteringsjobber får de anledning til dette. På de store oppdragene, særlig nybygg, er det ofte ensidige oppgaver, som også er viktige, men som kanskje ikke oppfyller alle deler av læreplanen. Vi er svært glade for at Oslo kommune arbeider for å bruke lærlingeklausulen også på rammeavtaler.

Tar man landet under ett, så er det få kontrakter innen spesielt byggebransjen som overstiger 10 millioner. Dette skjer i bynære strøk og storkommuner, ikke i landets mange små kommuner som har begrenset økonomi. Alle offentlige byggeoppdrag ligger under NS 8405, NS 8406 og NS 8407. I disse kontaktene stilles det krav til økonomiske garantier både fra byggherre og entreprenør. Små entreprenører/mesterbedrifter har ikke økonomi nok til å tilfredsstille disse garantikravene i entrepriser fra 10 millioner og oppover. Ved ulike bygge- og vedlikeholdsoppdrag i mindre kommuner vil kontraktssummene være under 10 millioner, og derfor oppnåelige for småbedrifter. Og i det ganske land er det de mindre håndverksbedrifter som er i flertall, og her trenger vi lærlinger. Også for å opprettholde bosetningen, som også er et begynnende samfunnsproblem ifølge politikerne. Det offentlige må satse for å få lærlinger inn i de ulike fagområdene i hele landet.

Forum mener det er helt vesentlig at departementet ikke avgrenser kravet til de større kontraktene over 10 millioner.

Forum er svært fornøyd med at det blir utarbeidet en veiledning om hvordan oppdragsgivere skal stille krav om lærlinger ved offentlig innkjøp og at regjeringen

har besluttet at det skal stilles krav til at lærlinger som deltar i oppfyllelsen av kontrakten. I høringsnotat 1 tas det sikte på at dagens forskriftsbestemmelse skal endres og at disse endringene trer i kraft fra sommeren 2015. Forum håper forslagene over blir tatt med i veiledningen og endringen av forskriftene.

Høringsnotat 2

Lærlingeklausulen

Forum har ledd etter lærlingeklausulen i selve forslaget til ny forskrift om offentlige anskaffelser. Vi finner ikke at den er behandlet i forslaget til ny forskrift. Den er bare behandlet i innledningen.

Hvis vi har forstått det riktig, er forslaget til ny forskrift om offentlige anskaffelser, høringsnotat 2, ment å erstatte gjeldende forskrift så snart ny lov om offentlige anskaffelser er vedtatt. Blir ikke resultatet da at endringene som det tas sikt på å gjøre gjeldende i forskriften sommeren 2015, borte? Vi er klar over at de særnorske endringene ikke er tatt inn enda, men består ikke nettopp noe av endringen i at den også gjøres gjeldende for utenlandske leverandører? Og, at den også vil gjelde for innkjøp over terskelverdi?

Forum foreslår at klausulen enten synliggjøres i tildelingskriterier eller kompetansekrav.

Kapittel 5. Krav til alle anskaffelser

Forum foreslår å beholde følgende Krav til alle anskaffelser av tjenester:

§ 5-3 Skatteattest

§5-4 HMS-egenerklæring

§5-5 Språkkrav

I innledning til høringsnotat 2 skriver departementet: EU-kommisjonen har uttalt at målene med endringene er enklere og mer fleksible regler, å redusere administrative byrder for både oppdragsgivere og leverandører, større rettslig klarhet, å legge bedre til rette for små og mellomstore bedrifter på markedet for offentlige anskaffelser og å legge bedre til rette for at offentlige oppdragsgivere kan ivareta hensyn til miljø, sosiale hensyn, innovasjon og andre samfunnshensyn gjennom sine anskaffelser.

Videre står det: For å bedre adgangen til offentlige oppdrag for små og mellomstore bedrifter pålegges oppdragsgiver å gi en begrunnelse dersom kontrakter ikke deles opp. Videre angis det hvilke maksimumskrav oppdragsgiver kan stille til leverandørenes omsetning. Kravene til årlig omsetning kan ikke overstige to ganger kontraktens verdi.

I forslaget til ny forskrift, § 14-1 behandles oppdeling av kontrakter, i punkt 2 står det at dersom oppdragsgiver ikke deler opp en anskaffelse i delkontrakter, skal han

gi en kort begrunnelse for dette i konkurransegrunnlaget eller anskaffelsesprotokollen. Begrunnelsen kan ikke overprøves. Forum mener at, siden begrunnelsen ikke kan overprøves, kan formålet om flere delkontrakter bli vanskelig å nå. Hvis begrunnelsen for ikke å dele opp anskaffelser i delkontrakter ikke holder mål, må dette få en konsekvens.

Forum ønsker også å peke på at ved å begrense antall underleverandører, kreve lærlinger med på oppdraget i alle ledd, vil små og mellomstore lærebedrifter lettere bli valgt som underleverandører. De små og mellomstore bedriftene har flere lærlinger prosentvis enn de store entreprenørene. Vi ønsker også å trekke fram at når departementet tar sikte på å avgrense kravet til lærlinger til de større kontraktene (over 10 mill), i høringsnotat 1, endringer i lov om offentlig anskaffelser, vil det ikke legges bedre til rette for små og mellomstore lærebedriftene.

Høringsnotat 3, ny forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene velger vi ikke å kommentere.

En kommentar til slutt. Ved å kreve lærlinger med på oppdraget må det også følge med fagansvarlige håndverkere med kompetanse på læreplanen. Vi finner det derfor naturlig og også stille krav om faglig kompetanse og faglærte håndverkere med på oppdraget. Vårt forslag er at det stilles krav om 20 % lærlinger av det totale antall utøvere av oppdraget, men alltid et minimum på en lærling i aktuelle fag for å unngå 0 lærlinger.

Mvh **Håndverkerforeningenes Forum**

Bygningsgruppen i Bergen
Sandefjord Håndverks- og Industriforening
Rjukan Håndverkerforening
Drammen Håndverk & Industriforening
Oslo Håndverks- og Industriforening
Lillesand Håndverkerforening
Tvedestrand Håndverkerforening
Håndverkerforeningen i Trondheim
Haugesund Håndverkerforening
Arendal Håndverk og Industribedrifters Forening
Ålesund Håndverkerforening
Moss Håndverkerforening
Kristiansand Håndverkerforening
Lillehammer Håndverkerforening
Grimstad Håndverk- og Industriforening

**OSLO HÅNDVERK &
INDUSTRIFORENING**

Røros Håndverkerforening
Bærum Håndverkerforening
Hamar Håndverkerforening
Askim Håndverkerforening

Kontaktperson for Håndverkerforeningens Forum:

Kristin Brandt
Oslo Håndverks- og Industriforening
kristin@ohif.no
mob: 450 37 004